

KISIPAROS

Kecskemét és Vidéke Ipartestület és az Ipartestületek kecskeméti körzetének hivatalos lapja

ELŐFIZETESI ÁRAK:

A lapot az Ipartestület tagjai évi 3 pengő megváltási díj lefizetése ellenében kapják.

Helyben:

1 évre — — 3 P
egyed évre — 0-80 P

Egyes szám ára 30 fillér.

Megjelenik egyenlőre havonként szombaton.

Felélős szerkesztő Vinoze Mihály ipartest. elnök

Szerkesztő dr. Szappanos Sándor ipart. jegyző

Szerkesztőség és kiadóhivatal
az Ipartestület helyiségében, Kecskemét
III., Széchenyi-tér 7. szám.

Telefon: 82. sz.

Cikkek és közlemények szerdán délig, hirdetések
legkésőbb szerdán estig küldendők be.

„Gondolj Ipartestületedre és rendezd tagsági díjadat.“

Hozzászólás a tanonckérdéshez*

Hosszabb idő óta illetékesek és illetéktelenek állandóan az iparosan tanoncok sorsával, hivatásával foglalkoznak. Örvendetes jelenség ez, hogy olyanok is törődni kezdenek a tanoncok létezésével, akik eddig azt is alig tudták, hogy tanonc is van ebben az országban.

Én magam 25 év óta tanonctartó és nevelő iparos vagyok és ennél fogva tartom magam illetékesnek, hogy a tanoncfiúk jelenlegi és jövőendő életéhez, neveléséhez hozzászóljak. Szerintem az ügyhöz teljes elfogulatlanul azok az egyének szólhatnak, akik a tanoncenevelésben nem vesznek ugyan részt, de a kérdés teljes ismeretével rendelkeznek mind szociális, mind nevelői vonatkozásban. Ők tudnák a tanonckérdést pártatlanul és megközelítőleg az igazságnak megfelelően tárgyalni. Eddig minden közlemény, amely a kérdéssel foglalkozott, ha azt önálló iparos írta, megállapítható volt az elfogultság. Ha tanonc tette, ismét észrevehető volt az érdekeltség. Ha pedig kívülálló egyén szólott hozzá, sajnos, rögtön észrevehető volt soraiból a tájékozatlanság és hozzá nem értés.

Mi tette szükségessé a tanonckérdés tárgyalását?

Az, hogy rájöttünk arra és azt tapasztaljuk, hogy nincs utánpótlás. Ez igaz, az utánpótlás tényleg, különösen egyes iparágakban, egészben vagy részben megszűnt.

Ennek az okát keresve szomorúan kell megállapítani, hogy nagyrészt az a miniszteri rendelet idézte elő, mely a segédek számához kötötte a tanoncok számát. Eszerint például, ha a mester maga is dolgozik és még három segédje

van, két tanonc tartására jogosult. Ez a rendelkezés nagymértékben elősegítette az utánpótlás megfigyeltetését. Vannak iparágak: kovács, lakatos, bognár s még egy egész csoport, ahol minden segédhez egy-egy tanonc szükséges állandóan, mert tudni kell, hogy: egy kovács nem kovács. Ez a régi bölcs mondás sok más iparágra is érvényes. Tehát, ha én három segéddel dolgozom, az azt jelenti, hogy tanoncnak is szintén négy kellene, azért, hogy mind a segéd mind a tanonc gazdaságosan tudja a munkát végezni. De ha csak négy tanonc van, még mindig nem tudom a tanoncot önálló munkára felhasználni, mert munkáját állandóan meg kell szakítania, hogy a segéd hívására ismét visszamenjen hozzá segíteni. Ezért a fenti négy segéd esetén hat tanonc tartásánál érhető el az, hogy a tanonc az utolsó években mint segéd dolgozhasson, lehetőleg önállóan. Vagyis négy állandóan a segédek mellett dolgozik, kettő pedig önálló munkát végez. Ez az egyik eldugulási ok.

A másik az, hogy azok a fiúk, akik a fent hivatkozott miniszteri rendelkezés következtében elhelyezkedni a nekik megfelelő mesternél nem tudtak, kénytelenek olyan helyeken munkába állni, ahol szándékuk nem volt, mert hiszen az a mester, ahova menni szerettek volna, már nem alkalmazhatja őket. Így azután sok fiú olyan mesterhez kerül, ahol nem találta meg azt, amit keresett és várt. Ez a fiúk kedvét elveszi a mesterségtől, mert bizonyos az, hogy ma is van tanoncjelölt fölös számban azoknál a mestereknél, akiknél a tanonc a szó szoros értelmében tanonc. Ezeknek a mestereknek bizony évente sok jelentkezőt kell elutasítaniok ma is csak azért, mert a

rendelet erősen korlátozza a tanonctartási jogukat. Azt hiszem, felesleges hangsúlyoznom, hogy a tanoncjelöltek éppen úgy ismerik a tanonctartó mestereket, mint tanáraikat az iskolában. Tehát kétségtelen, hogy a fentemlitett rendelkezés igen nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy utánpótlás nincs.

Nézzük mostmár hogyan állunk a tanonc fizetésével, iskolázatásával, műhelyen kívüli igénybevételeivel és a sokszor emlegetett tanoncotthonokkal. Nemrégiben olvastam az egyik tanonckérdéssel foglalkozó cikkben azt a gondolatot, miszerint a tanoncok iskolai és leventeoktatását a tanoncotthonokban kell elvégezni a műhelyekben eltöltött 8 órai munkaidő után. Ez helyes és hasznos újítás lenne, ha a korszerű városi tanonciskolák és tanoncotthonok meglesznek. Mert mi is ma a helyzet? A tanonc a hét 6 napjából 4 félnapot iskolában és levente kiképzésben tölt. Azonkívül akármi más családi vagy egyéb elfoglaltságra időre van szüksége, annak mindig a műhelyben eltöltendő időből kell kikerülnie, mert hiszen tudott dolog, hogy sem az iskolai tanítás alatt, sem a levente képzés alatt elmaradást nem kap. Azt kérdelem, lehet-e a fentebb említett tanonclétszám mellett a félnapokat dolgozó tanonc kezébe olyan munkát adni, amit az be is végez? A legtöbb esetben nem. Megkezdni a munkát, elmegy a műhelyen kívüli foglalkozásra és amikor visszajön vagy megkezdheti újra, vagy már meg sem találja, mert sürgős lévén, a mester vagy maga elvégezte, vagy másik munkásnak adta ki. Így nem tud tanulni a tanonc.

Hogy a tanonc az iskolai idő alatt mit tanul, azt a fiúk nem mutatják ki. Mindenesetre merem állítani, hogy az iskola mai formájá-

* Ez a cikk a Kecskeméti megjelenő Hajnalodik c. folyóiratban jelent meg Huszár Ferenc géplakatosmester tollából.

ban nem áll hivatása magaslatán, jól lehet a tanárikar minden tőle telhető elkövet a tanoncok tanítását illetően, de nem abban az irányban, amit az egyes iparágak megkívánnának.

Végül térjünk rá a tanoncfizetésre. A jelenlegi munkahelyen kívüli igénybevétel mellett úgyszólván semmi fizetést sem tudnak kiérdemelni a tanoncok. Komoly munkát nem végezhetünk velük, ezt sem megtanulni, sem elvégezni nem tudják. Én magam hosszú ideig voltam tanoncvizsgáztató bizottsági elnök s elmondhatom, ritka volt az a vizsgázó tanonc, akire nyugodt lelkiismerettel rámondhattam volna, hogy tud is.

Nem hasonlíthatjuk a tanonc munkáját a diák munkájához, mint már hallottam. Ha a fiú iskoláztatás alatt, mint diák nem kap fizetést, miért kapjon a tanonc — mondják egyesek. Ez teljesen helytelen felfogás. Igenis a tanoncot a belépés napjától fizetni kell, mégpedig olyan fizetést kell neki biztosítani, amely neveltetését tetemesen megkönnyíti. Tagadhatatlan, hogy a tanonc helyes foglalkoztatás esetén hasznót hajtó munkása a mesternek. Az esetben, ha a tanoncotthonok meg lesznek (mert meg kell lenniük) a fiú a műhelyben tölt 8 órát, az otthonban pedig el-

végzi az iskolai és levente tanulmányait. Ez lesz egészséges és a jövő iparosság nevelésének biztos alapja.

Természetes a jelen gazdasági viszonyok mellett, hogy a tanoncotthonok azonnali felépítésére nem lehet gondolni, de ennek is eljön az ideje. Az utánpótlás jó és nélkülözhetetlen üzlet az OTI számára. Miért nem lehetne kötelezni, hogy a neki egész életében adózó munkásnak lehetővé tegye, hogy tényleg munkássá legyen. Az OTI rendelkezésére álló hatalmas, mintegy 600 millió pengő értékű tőke alkalmas befektetést találna a tanoncotthonok létesítésében.

Fontos az utánpótlásra nézve a képességvizsga is, ami már részben működik. Meg kell vizsgálni minden iparosnak készülő diákot és arra a pályára adni, amelyre hajlamainál fogva valóban alkalmas. Végül a jelesen elkészült és segédvizsgát tett tanoncot tüntessék ki, ugyancsak mesterét is. Azoktól a mesterektől pedig, akik ismételt rossz eredménnyel adnak ki műhelyükből tanoncot, vonássék meg a tanoncottartási jog.

Mind ezek bizonyára hozzájárulnának ahhoz, hogy ipari utánpótlás megnyugtatóbb képet mutasson a jövőre nézve.

Huszár Ferenc.

Tájékoztató a vasanyag szétosztásáról

A m. kir. ipari anyaghivatal vas és fémpipari osztálya az egyes vas és acél cikkek forgalmával és felhasználásával kapcsolatos tudnivalókról ideiglenes tájékoztatót állított össze. A tájékoztatót az alábbiakban ismertetjük érdekelt iparúzóinkkal:

1. §. Azok az acélárúk, melyekre a rendelet hatálya kiterjed a következők:

a) melegen, illetőleg hidegen hengerelt, valamint húzott rúd-, idom- és acélbronce továbbá a 3 mm. és ennél vastagabb acéllemez. (a 3 mm.-nél vékonyabb lemezek zárólva vannak). A rendelet hatálya alá tartoznak a belföldön előállított és a külföldről behozott kereskedelmi acélok egyaránt, továbbá az úgynevezett selejtanyag is.

Nem tartoznak viszont e pont alá azok a cikkek, melyek később külön tétel alatt vannak megemlítve (kerék-sinacél, lópatkoló-acél), továbbá azok az acélok, melyek az 1920—1943. M. E. sz. és az ezt kiegészítő rendeletekkel zár alá vannak véve, úgymint a betonacél,

hordóbronce—acél, 25—60 mm. szélességű és 125—250 mm. vastagsági határok között, továbbá a különleges szerszám- és szerkezeti acélok. (Úgymint a nikkel-tartalmú acélok, gyorsacélok, pneuma, ollókés és lyukasztó szerszámacélok, nikkel- és wolfrámtartalmú meleg-sajtoló szerszámacélok, rozsdá és sav- valamint hőálló acélok, végül egyéb ötvözött acélok.) Nem tartoznak e pont és a rendelet hatálya alá a gerendasori árúk és az ócskavas kereskedők által forgalomba hozott és külön rendelettel zár alá vett ócska acélananyagok és hasznos ócskavas.

b) Butor-rugó. Nem értendők ezen pont fogalma alá a kész rugós fontatok (epeda, salta, stb).

c) Mindenfajta vas- és acélhuzal, tehát kemény-, félkemény-, vagy lágyhuzal is, horgany, illetve egyéb bevonattal, vagy anélkül. Nem tartozik e pont hatálya alá az a hengerhuzal, mely betonacél céljaira kerül forgalomba és mint ilyen az 1920—1943. M. E. sz. rendelettel zárólva van továbbá a tüskéhuzal, mely az idézett rendelet szerint

ugyancsak zárólt.

d) Mindenfajta sodronyszeg, akár négyszögletes, akár gömbölyű kivitelben. Idetartozik a zsaluzó-szeg és a sajtolt kárpitoszeg is. Nem sorolandók e pont hatálya alá: a bognárszegek 14—25 méretig bezárólag, cipőorrvaszszegek az összes méreteken, londoniszegek az összes méreteken, csizmapatkószegek az összes méreteken, csavarszegek az össz. méreteken, belsőszegek 20 22, 24, 26, 28, 22—30, talpszegek, cipészipari sarokszegek, sarokfelerősítőszegek, tex-szegek, szeghegyek, chanelszegek, begelowszegek, loosenailerek, lópatkószegek.

e) Keréksin acél alatt a rendelet szempontjából főképpen a mezőgazdaságban leginkább használatos kerékbronce acélokat kell érteni. Ezek vastagsági mérete leginkább 12, de legfeljebb 20, szélességi mérete legalább 35, de legfeljebb 60 mm. Az idetartozó, ill. ide nem tartozó méretek az a) pont hatálya alá esnek (tehát rúdacél jegyre szolgáltatandók ki).

f) Lópatkói acél alatt értendők a 22x10, a 22x12, a 25x10 és a 25x12 mm. méretű acélok és a kereskedelmi forgalomba kerülő félkész lópatkó is. Az itt fel nem sorolt méretű rúdacélok az a) pont hatálya alá esnek.

2. §. A vasáru elosztását az anyaghivatal igyekszik úgy irányítani, hogy az a jegyek kamarák szerinti megoszlásával arányos legyen. ezért mindenki a lakóhelyéhez legközelebb eső kereskedőnél kell, hogy a jegyeit beváltsa. A jegyek országos érvényűek ugyan, de mindegyik az ipartestület bélyegzőjével ellátva kerül az iparozóhoz, tehát mindenkor megállapítható, nem fordult-e igényével indokolatlanul egy lakóhelyétől távol eső kereskedőhöz az iparos. Mivel minden hónapban csak annyi jegy kerül szétosztásra, amennyire vasáru rendelkezésre áll, ezért — ha csak az egyes kereskedők indokolatlan megrohanása nem következik be — minden jegy beváltásra kell, hogy kerüljön.

3. §. A jegyek beváltása határidőhöz van kötve. A határidő leteltéig — mindenkor a hó végéig — be nem váltott jegy elévül és érvényét veszti.

4. §. Azok a kisiparosok, akik 1942. évben állandóan 20 szakmunkásnál többet foglalkoztattak s többet foglalkoztatnak jelenleg is, az ipartestület véleményezése alapján kérhetik, hogy ellátásukat ne jegyek alapján, hanem az anyaghivatal külön engedélyével kapják.

Azokra a nagyobb honvédségi

megrendelésekre vonatkozólag, melyekre az iparosok eddig sem szabad bevásárlás útján, hanem külön kiutalás útján szerezték be az anyagot, változatlanul az eddigi rendszer marad érvényben.

5. §. A szegődményes iparosok igényjogosultság szempontjából iparos mesterekkel azonos elbírálásban részesítendőek, nemcsak a lópatkó és keréksinacél, hanem a rúdacél, vashuzal és sodronyszeg ellátás szempontjából is.

6. §. Gyáripari üzemek szükségletüket a m. kir. ipari anyaghivatal külön engedélyével szerezhetik be oly módon, hogy rendelésüket feladják annál a kereskedőnél, akinek eddig is vásároltak.

7. §. A keréksin és lópatkójegyek mellett utalványok is vannak. Az ipartestület az utalványokat a jegyeiktől elválasztja és az utalványo-

kat a vaselosztó bizottságnak küldi meg, a jegyeket pedig az iparosok kapják. Az iparos a rendelkezésére bocsájtott keréksinvasból és lópatkóvasból tartozik az utalvánnyal hozzáforduló gazdák igényeit kielégíteni. Az iparos az utalványt a gazdától átveszi, a rajtalevő szelvényt levágja, saját igazolásául megtartja, az utalványt pedig az ipartestülethez nyújtja be annak igazolásául, hogy a részére kiutalt anyagot rendeltetésszerűen használta fel. Az az iparos, aki a részére biztosított beréksinvasból és lópatkóvasból ily módon elszámolni nem tud, az anyagellátásból kizárandó.

Az ipartestületi ellátással kapcsolatos panaszok az illetékes kereskedelmi és iparkamarával közlendők, mely elsőfokon azok kivizsgálására jogosult.

Német nyelvtanfolyamok az iparostársadalom részére

A német akadémia támogatásával önálló iparüzöink és azok hozzátartozóik részére Soós Tamás gimnáziumi tanár németnyelvű beszélni tanító tanfolyamokat tart, kellő számú jelentkező esetén.

A tanfolyamok az iparos-otthon székházban külön haladóknak és kezdőknek heti 2—2 órában az esti időben 18 és 21 óra között tartat-

nak, személyenként fél évre 9 P részvételi díj mellett.

Ezúton is felhívjuk iparostársadalmunk és hozzátartozóik figyelmét, hogy saját érdekükben minél nagyobb számban éljenek a kedvező alkalommal és vegyenek részt a tanfolyamokon. A tanfolyamokra a délelőtti órákban ipartestületünk hivatalában lehet jelentkezni.

Vendéglátóipari árak helyes értelmezése

Az Ipartestületek Országos Központja az alábbiakról értesítette Ipartestületünket:

Ha a vendéglátó iparos halkereskedőnél filézett halat vásárol, alapárként a számlával igazolható beszerzési árat veheti,

tengeri (kukorica) menüben kiszolgáltatta a vendég kívánságára tészta, sajt, vagy gyümölcs helyett adható; a la carte kiszolgáltatta a 42.800—1943. K. M. számú rendelet I—III. mellékleteiben feltüntetett „torta és egyéb cukrászsütemények“ árában adható,

ha a vendéglátó iparos olyan palackozótól vesz bort, aki saját termésű borait adja el, a palackozott bor alapára nem lehet több, mint a 42.800—1943. K. M. számú rendelet 2. §-a szerint kiszámított kereskedői ár. Ha a vendéglátó iparos maga palackoz, akkor a bornak a 14.000—1943. K. M. sz. rendelet 18. §. 2. bekezdésében megállapított alapárához

a) termelőtől történt vétel esetén a borkereskedők részére a

43.800—1943. K. M. sz. rendelet 2. §-ában megállapított palackozási költségek,

b) kereskedőtől történt hordós bor vétele esetén pedig a fenti rendeletben megállapított palackozási költségek 60% a, továbbá mindkét esetben a 14.000—1943. K. M. sz. rendelet 18. §-ának 1. bekezdésében megállapított bruttó haszon számíthatók,

a vendéglátó iparosok a fűszerüzletek zárása után ásványvizet az utcán is az éttermi áron szolgáltatathatják ki,

a külön rendőrhatalom engedélyhez kötött rögtönzött táncokra megállapított legkisebb kötelező fogyasztás a tánc tartama alatt este is felszámítható.

Laptulajdonos:
A KECSKEMÉTI ÉS VIDÉKE
IPARTESTÜLET
Felelős kiadó:
VINCZE MIHÁLY
ipartestületi elnök.

Az áruk vételárának feltüntetésé

Az áruk számlázása és vételárának feltüntetése tárgyában kiadott rendelet vérehajtása során felmerült vitás kérdésekben a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara felterjesztéssel fordult a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úrhoz. A miniszter válaszirata több gyakorlati kérdést döntött el.

A rendelet szerint az átalakított, javított vagy egyébként megmunkált árut nem kell ármegjelöléssel ellátni. Ilyen áru a leirat szerint az, amely az iparos által végzett javítás, átalakítás vagy egyéb megmunkálás folytán nem lesz új áru, hanem javított, megmunkált, vagy felfrissített régi áru marad.

Az elárusítás céljára szolgáló üzlethelyiségben, illetőleg elárusító helyen lévő árut nem kell ármegjelöléssel ellátni akkor, ha megrendelésre készültek. De ez a kivétel nem vonatkozik arra az anyagra is, amelyet az iparos azért tart üzletében, hogy abból ruhát készítsen. Vagyis a szabó a szövetet, amelyet azért tart üzletében, hogy abból ruhát készítsen, köteles árjegyzéssel ellátni.

A rendelet csak az üzlethelyiségben, illetőleg árusítóhelyen lévő árukról rendelkezik. Ebből következik, hogy a rendeletben foglalt ármegjelölési kötelezettség is csak az üzlethelyiségre, illetőleg az árusító helyekre, tehát azokra a helyiségekre vonatkozik, amelyekben a vásárlóközönség megfordul és az ügyletkötés történik. A raktárhelyiségekre azonban nem terjed ki, a raktárban lévő árut tehát a kereskedő, illetőleg iparos árjelzéssel ellátni nem köteles.

G o n d o l j
ipartestületedre
és rendezd
tagsági díjjadat

HIREK

— **Nyugtázás és köszönet.** Dr. Szappanos Sándor, ipartestületünk főjegyzője, Báthori István kéményseprőmester elhunytá alkalmából 50 pengőt adományozott koszorúmegváltás címén az elagott iparosok alapja javára. Az adományért ezúton mond köszönetet az elnökség.

— **Pályaválasztás és kereskedelem** címmel a napokban hagyta el a sajtót dr. Feszler Lajosnak, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara s. titkárának könyve, amely iránt a kereskedelem felé forduló magyar társadalom nagy érdeklődést tanúsít. A munka 388 oldalon 8 fejezetben a kereskedelemben történő önállósulás előnyeire és lehetőségeire mutat rá. Rendszeresen feldolgozza a kereskedelemben történő önállósuláshoz szükséges iparjogositványokra vonatkozó korlátozásokat. Értékes tájékoztatást nyújt a Nemzeti Önállósítási Alap és a kedvezményes kereskedői hitelakciók kölcsöneiről, ezekkel kapcsolatban gyakorlati példákat is közöl. Végül külön is kiemelendő nagy értéket képvisel a munka függeléke, amely a kijelöléshez kötött kereskedői szakmák nagykereskedőinek jegyzékét tartalmazza szakmák szerint csoportosítva és a f. évi július 1-ig történt változásokat is figyelembe véve.

A „Pályaválasztás és kereskedelem” című munka a gazdasági élet és a hatóságok részéről nagy érdeklődésre tarthat számot. A munka 16 P-ös árban most került ki a könyvpiacra, kapható a könyvkereskedésekben és megrendelhető a szerzőnél (Budapest 62. postafiók).

— **Meghamisították munkakönyvüket.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara a mestervizsgára történő jelentkezések alkalmával újabban azt tapasztalta, hogy egyes iparosok munkakönyvük adatait meghamisítva, lényegesen hosszabb munkaviszonyt jegyeztek be, mint ami az ipartestület nyilvántartása szerint a munkaadó által feljegyzésre került. Minthogy a munkakönyvek hamisítása közokirathamisításnak minősül, a kamara a munkakönyvüket meghamisító segédek ügyét áttette az illetékes kir. ügyészséghez.

— **Tájékoztató a számlailletékről.** A számlailletékekkel kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról szóló 2154-1943. P. M. sz. pénzügyminiszteri rendelet f. évi augusztus 18-tól kezdődő ha-

tállyal a számlailletékre vonatkozó szabályokat több szempontból módosította. A legújabb szabályok életbeléptetése óta tapasztalható volt, hogy a rendeletek a kereskedők és iparosok között számos félreértésre adtak alkalmat, ezért a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara az említett jogszabályokról, valamint az egyes régebbi és még hatályban levő rendelkezésekről tájékoztatót állított össze. A tájékoztatót a kereskedők és iparosok a Kamarától (Budapest V., Szemere-u. 6.) közvetlenül szerezhetik be.

— **Gyakorlati tájékoztató az új bérrendszerről.** Az 1943. július 1-én bevezetett új bérrendszer az előző hatósági bérszabályozásoktól eltérően a munkabéreknek nemcsak a legalsóbb határát írja elő kötelezőleg, hanem egyszersmind megállapítja azok felsőmértékét is súlyos büntetések kilátásba helyezése mellett. Az új bérrendszer alapos ismerete eként nemcsak magasabb gazdasági szempontból közérdekű, hanem a pontos végrehajtás minden munkaadónak egyénileg is érdeke. Ezekre a szempontokra tekintettel a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara az eddig kialakult gyakorlat és elvi döntések figyelembevételével Tájékoztatót készített, mely az egyes rendelkezéseket magyarázatokkal és gyakorlati példákkal világítja meg. A Tájékoztató darabonként 30 fillérért áll a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamaránál (V. Szemere-u. 6.) az érdeklődők rendelkezésére.

Pénzzel mikor váltható meg a fizetési szabadság?

Az iparban, kereskedelemben, valamint a bányászatban s a kohászatban alkalmazott munkaviszonyára vonatkozó egyes rendelkezések hatályának ideiglenes felfüggesztése tárgyában kiadott 20.200-1941. Ip. M. számú rendelet értelmében a fizetési szabadságra való rendelkezéseket azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a fizetési szabadságot legkésőbb a szabadságra jogot adó szolgálati év elteltétől számított egy éven belül meg kell adni. Ha a munkaadó a fizetési szabadságot ez idő alatt fontos közérdek sérelme nélkül megadni nem tudja, e határidő elteltével az alkalmazottnak az illető fizetési szabadságra vonatkozó igénye megszűnik, a munkaadó azonban 15 nap alatt a rendes illetményen felül köteles az alkalmazottnak a fizetési szabadság tartamának megfelelő időre eső járandóságát megfizetni.

Felmerült eset kapcsát 20.963-1943. Ip. M. szám alatt olyértelmű elvi döntést hozott most az iparügyi miniszter, mely szerint a szóbanlévő rendezés a munkaadó megítélésére bizza azt a körülményt, hogy a fizetési szabadság természetben való kiadását fontos közérdek gátolja-e, vagy sem. Ehhez képest a munkaadó megítélésétől függ annak eldöntése, hogy pénzzel megváltja-e vagy sem a fizetési szabadságot

Csak lábbelikészítő iparosnál váltható be a pirosszínű utalvány

A lábbelikészítő kézművesiparosság hónapok óta napirenden tartott jogos kívánságát teljesítette most a közellátási kormányzat.

Ezideig az volt a helyzet, hogy a mértékutáni lábbelikészítésre jogosító pirosszínű utalványokra beszerezhető bőrányagot az utalvány tulajdonosa közvetlenül maga is megvásárolhatta a kijelölt talpbőr-elosztóknál. Ez a körülmény azzal a következménnyel járt, hogy rengeteg bőrányag került feketepiacra. A pirosszínű utalvány akárhány lelkiismeretlen tulajdonosa az általa megvásárolt bőrányagot uszoraáron forgalomba hozta, ami a közellátás szempontjából nem engedhető meg. Ezen az úton jutottak elsőrendő bőrányaghoz a kontáriparosok, akik üzelmekkel mérhetetlen károkat okoztak az iparengedéllyel rendelkező lábbelikészítő kézművesiparosságnak. Értethető és jogos volt ezért a lábbelikészítőiparosság országszerte megnyilvánult óhajta, hogy a pirosszínű lábbeli utalványok kizárólag a lábbelikészítő kézművesiparosok útján legyenek beválthatók.

Ez az állapot most a törvény erejénél fogva be fog következni. A Budapesti Közlöny szeptember 1-i 196. számában megjelent ugyanis a közellátásügyi miniszter 48.097-1943. K. M. számú rendelete, amely kimondja a következőket:

„A fogyasztó a pirosszínű utalványt csak lábbeli készítésére, illetőleg javítására üzletkörénél fogva jogosult iparosnál válthatja be.”

Ez azt jelenti, hogy ez év szeptember 1-től fogva a talpbőrelosztó kereskedők lábbeli készítésére szolgáló bőrányagot magánosoknak nem szolgáltathatnak ki. Minden, lábbelikészítésre rendelkezésre álló bőrányagot csak lábbelikészítő iparosok vásárolhatnak azokkal a pirosszínű utalványokkal, amelyeket megrendelőiktől átvesznek. A közellátási kormányzat fentiekben ismertetett rendelkezését örömmel és megnyugvással veszi tudomásul a lábbelikészítő kézművesiparosság.